

Bemærkninger til foranstaaende Lovforslag.

I Landbrugsministeriets Gældsudvalg af 7. Juni 1937, hvis Medlemmer bestaar af:

Landbrugsminister *Kr. Bording*, Formand.

Undervisningsminister *Jørgen Jørgensen*.

Departementschef, Dr. polit. *J. Wilcke*.

Generaldirektør *K. Korst*.

Fhv. Folketingsmand *Niels Frederiksen*.

Kontorchef *Jørgen Andersen*.

Professor *O. H. Larsen*.

Forstander *J. C. Overgaard*.

Landstingsmand *H. Hauch*.

Folketingsmand *N. P. Andreasen*.

Gaardejer *M. Byriel*.

Proprietær *S. Overgaard*.

Gaardejer *J. Tvedegaard*.

Husmand *P. Nielsen*, Tvis.

forelagde Landbrugsministeren paa et Møde i Marts 1938 paa Regeringens Vegne den som Bilag 1 optrykte Skitse til Gældsordning af 12. s. M.

Fra Landbrugsraadets Medlemmer i Kommissionen modtog Landbrugsministeren den 16. Marts en Skrivelse (Bilag 2), hvori Husmandsforeningernes Repræsentanter, der kunde tiltræde Skitsen, samtidig tiltraadte en i Skrivelsen fremsat Anmodning fra Landboforeningernes og Andelsforeningernes Repræsentanter om Udsættelse med Frem sættelse af Forslaget til indeværende Rigsdagssamling for at forskellige Forhold nærmere kunde undersøges forinden Frem sættelsen.

Efter denne Opfordring om Udsættelse vedtog Udvalget at afvente Svaret fra Landbrugsraadets Medlemmer om disses endelige Stilling til Forslaget, hvilket Svar Landbrugsministeren modtog den 27. Oktober 1938 (Bilag 3 og 4).

Da der som Følge af De samvirkende danske Andelsforeningers og De samvirkende danske Landboforeningers Stilling ikke kunde opnaas Enighed om den Ordning, som Regeringen havde tilbudt, og da de Medlemmer, som havde givet Tilslutning til Forslaget, var enig i, at en saa gennemgribende Ordning saavidt muligt burde have Tilslutning fra alle Sider i Landbruget, foreslog Landbrugsministeren paa Regeringens Vegne at søge gennemført i denne Rigsdagssamling en Udvidelse af den gældende Lov om Gældssanering, saaledes at der stilles yderligere 40 Mill. Kr. Stats-

obligationer udover de allerede bevilgede 100 Mill. Kr. til Raadighed til Sanering af Landbrugets Gæld for Ejere af Landbrugs ejendomme, hvis Gæld overstiger Ejendomsskylden.

Ved Gennemførelse af denne Ordning vil Landbruget faa anbragt Statsobligationer til 140 Mill. Kr. med en Afdragstid paa indtil 55 Aar og med konjunkturbestemt Rentebetaling i Stedet for et betydeligt større Beløb af den mest tyngende Gæld.

Med Hensyn til Omfanget af det Gældsbeløb, der kan komme ind under Saneringen, svarer denne Ordning omtrent til den af Regeringen i Marts 1938 foreslaaede.

Forskellen mellem de to Forslag ligger navnlig paa 2 Punkter. Det første, at der stilles Statsobligationer til Raadighed, medens man efter den først foreslaaede Ordning bibeholdt de bestaaende Laan. Det andet, at Afviklingen af Gældsbeløbet nu gennemføres over en længere Aarrække end de først foreslaaede 20 Aar, hvorved Landmændenes Afdragspligt lettes ganske betydeligt, ligesom Statens Tilskud til Afdrag af Gælden under daarlige Konjunkturer bortfalder.

I Udvalget var der herefter Enighed om en Udvidelse af Loven om Gælds sanering, og paa Grundlag af de førte Forhandlinger i Kommissionen er det foranstaaende Forslag udarbejdet.

Spørgsmaalet om en mere principiel Ordning omfattende hele Landbruget vil senere komme til Behandling i Udvalget.

Angaaende Landbrugets Stilling i Øjeblikket skal man iøvrigt oplyse følgende:

Efter Landøkonomisk Driftsbureaus Undersøgelser over Landbrugets Driftsforhold XXI: Regnskabsresultater fra danske Landbrug i Aaret 1936—37 andrager Netto udbyttet i pCt. af Landbrugskapitalen til bogført Værdi 2,5 pCt.

Efter samme Bureaus foreløbige Oversigt over Landbrugets Driftsresultat i Regnskabsaaret 1937—38 udgør Nettoudbyttet 4,2 pCt.

Selv om Driftsresultatet i 1937—38 saaledes er betydelig bedre end i 1936—37, vil det dog ses, at der vanskeligt kan tilvejebringes tilstrækkelige Midler til Forrentning af Landbrugskapitalen, hvis